

BIGOS

Bardzo Interesująca Gazetka O Szkole

Grudzień

Grudzień to chyba jeden z najbardziej pracowitych miesięcy w roku. To czas oczekiwania na Święta Bożego Narodzenia, czas kupowania prezentów, ubierania choinki, ale także czas generalnych porządków i wielkiego świątecznego gotowania. Lubią go i dorośli i dzieci, zwłaszcza jeśli spadnie pierwszy śnieg. Oto kalendarz świąt:

1 grudnia - Światowy Dzień Walki z AIDS obchodzony od 1988 roku.

6 grudnia - imieniny Mikołaja - w nocy z 5

na 6 grudnia Święty Mikołaj przynosi dzieciom drobne upominki i zostawia je w butach, buty muszą być wyczyszczone i wypucowane, bo inaczej, zamiast prezentu, może się w nich znaleźć marchewka lub różga.

24 grudnia - WIGILIA, czyli dzień poprzedzający narodzenie Jezusa Chrystusa. W tym dniu rodziny spotykają się przy kolacji wigilijnej. Wieczera rozpoczyna się wraz z pojawieniem się na niebie pierwszej gwiazdki. Rodziny dzielą się opłatkiem, a po kolacji idą na Pasterkę. Jest to też

dzień obdarowywania się prezentami. Nasze domy odwiedza Święty Mikołaj z wielkim worem na plecach.

25 grudnia - Boże Narodzenie, dzień upamiętniający narodziny Jezusa Chrystusa. To dzień rodzinnych spotkań i wspólnego biesiadowania, śpiewania kolęd. Czas dla rodziny i bliskich. Dzieci cieszą się z prezentów od Mikołaja.

26 grudnia - drugi dzień Świąt Bożego Narodzenia.

31 grudnia - ostatni dzień roku 2014. wyjątkową noc, żegnamy stary rok, a witamy nowy.

BIGOS

Nr. 11 grudzień
2015 r.

Zwróćcie uwagę:

- ☺ Światowy dzień walki z AIDS
- ☺ Lekcja otwarta
- ☺ Ciekawostki o Bożym Narodzeniu
- ☺ Jak obchodzi się Boże Narodzenie w innych krajach?
- ☺ Kilka faktów o Nowym Roku
- ☺ Życzenia Noworoczne w różnych językach

W tym numerze:

Grudzień	1
Światowy dzień walki z AIDS	2
Lekcja otwarta	2
Ciekawostki o Bożym Narodzeniu	3
Jak obchodzi się Boże Narodzenie w innych krajach?	4
Kilka faktów o Nowym Roku	5
Kiedy świąt spotyka Nowy Rok?	5
Życzenia Noworoczne w różnych językach	6

Światowy Dzień Walki z AIDS

AIDS - końcowe stadium zakażenia wirusem zespołu nabytego braku odporności (HIV) charakteryzujące się bardzo niskim poziomem limfocytów, a więc wyniszczeniem układu immunologicznego (odpornościowego), co skutkuje zapadalnością na tzw. choroby wskaźnikowe (niektóre formy nowotworów, grzybic, nietypowe zapalenia płuc) mogące zakończyć się śmiercią pacjenta. W latach 1983-2008 na AIDS zmarło 25 mln ludzi; obecnie rocznie z jego powodu umierają 2 mln osób.

Wirus przenosi się poprzez:

1. kontakt zakażonej krwi z krwią lub błoną śluzową osoby niezakażonej, np. używanie tej samej igły, niewysterylizowanych narzędzi dentystycznych itp.,
2. przeniesienie z matki na dziecko
3. wirus może dostać się podczas stosunku płciowego.

AIDS i zakażenia HIV stanowią poważny problem społeczny, szczególnie w krajach rozwijających się. **1 grudnia** jest światowym dniem walki z AIDS. Czerwona wstążka jest znakiem solidarności z zakażonymi HIV o chorymi na AIDS.

W naszej szkole obchodziliśmy światowym dniem walki z AIDS. Uczniowie naszej szkoły rysowali plakaty, na lekcjach wychowawczych nauczyciele opowiadali dla nas na temat AIDS i HIV.

1 grudnia wszyscy uczniowie 7-12 klas wraz z nauczycielami zebrali się w auli na „burzę mózgów”. Przypomniano dla nas jeszcze raz na temat AIDS. W wiktorynie udział brali dwie drużyny—9 uczni i jeden nauczyciel. W czasie wiktoryny musieliśmy odpowiadać na różnorodne pytania o AIDS. Komisja sprawdziła odpowiedzi dwóch drużyn. W wyniku zwyciężyła przyjaźń.

Erika Rinkevičiūtė

Lekcja otwarta

15 grudnia w szkole pachło prawdziwym świętem!!! Nasze uczniowie brali udział w otwartej lekcji technologii i religii. Taką wspaniałą lekcję organizowały nasze panie s.Lucyna Kwidzińska i p.Liuda Narkiewicz. To było wspaniałe zajęcia dla uczni. Uczniowie wspólnie z paniami piekli pierniki, robiły jadalne szopki. Następnie odbyła się wystawa szopek.

Karolina Tuniewicz

Pierwsza wzmianka o Bożym Narodzeniu pochodzi z 354 roku, a zamieszcza ją rzymski kalendarz. Różne były w przeszłości terminy obchodów świąt Bożego Narodzenia. Świątowano w styczniu, marcu, kwietniu, a nawet w maju. Ostatecznie wybrano datę 25 grudnia - dzień przesilenia zimowego.

Chrześcijanie ze słońcem utożsamiali Chrystusa, nazywając go "Słońcem Sprawiedliwości". Tajemnica Bożego Narodzenia polega na tym, że druga Osoba Boska stała się człowiekiem, aby w ciele ludzkim dokonać zbawienia rodzaju ludzkiego za grzechy. Jako Bóg jest wieczny, nieskończony, wszechobecny i wszechmocny, jako człowiek jest ograniczony czasem, przestrzenią i mocą.

Zwyczaj ubierania choinek narodził się wśród ludów germańskich przeszło 300 lat temu. W dniach przesilenia zimy i nocy zawieszano u sufitu gałązki jemioly, jodły, świerka, sosny jako symbol zwycięstwa życia nad śmiercią, dnia nad nocą, światła nad ciemnością. Kościół chętnie przejął ten zwyczaj jako zapowiedź, znak i typ Jezusa Chrystusa. Na drzewku zawieszamy światła, bo tak często Jezus o sobie mówił, że jest światłością świata.

Na Litwie wieczerza wigilijna rozpoczyna się po zapadnięciu zmroku, gdy na niebie pojawia się pierwsza gwiazda.

Wtedy cała rodzina gromadzi się w jednym pokoju, przy stole nakrytym białym obrusem. Pod nim rozłożone

jest siano. Kiedy już wszyscy domownicy staną wokół stołu, najstarsza osoba w rodzinie rozpoczyna modlitwę, odczytuje fragment Pisma św. o narodzinach Jezusa, następnie bierze z talerzyka biały opłatek, podchodzi do każdego, łamie się nim i składa życzenia. W tym dniu wspomina się wszystkich, którzy nie mogą być z nami. To z myślą o zmarłych i o każdym, kto nie ma gdzie spędzić tego wieczoru, leży na stole dodatkowe, puste nakrycie.

W czasie Wigilii najważniejszy jest opłatek i zawsze pierwszy. Dopiero gdy podzielimy się opłatkiem, możemy skosztować czerwonego barszczu z uszkami, czarnego maku, brązowych orzechów i srebrnych ryb. Przedtem nie wypada śpiewać nawet kolęd.

Tradycja wigilijna

Nazwa "Wigilia" pochodzi z łaciny i oznacza czuwanie, bezsenność, straż, wartę. Przyjęta przez Kościół katolicki, określa zarówno dzień poprzedzający Boże Narodzenie (lub inne ważne święto), jak i uroczysta kolacja spożywana w tym właśnie dniu.

Gwoli ścisłości dodać należy, że słowniki notują jeszcze inne znaczenia słowa "wigilia": całonocne lub wieczorne nabożeństwo odprawiane w kościołach klasztornych przez zakonników, tzw. officium nocturnum (to najbliższe jest znaczeniu wyrazu łacinskiego), oraz nocna msza za dusze zmarłego, przed pogrzebem.

Dzień 24 grudnia i związane z nim rytuały oraz obrzędy wigilijne włączono do liturgii Bożego Narodzenia w VI w. Dzień Wigilii jest tradycyjnie dniem postu.

Wtedy też należy przygotować i ozdobić choinkę czy domową szopkę. Do kolacji zasiada się, zgodnie ze zwyczajem, po ukazaniu się na niebie pierwszej gwiazdy.

Wigilijna kolacja, świętowana przez wszystkich Litwinów, nie tylko katolików, składa się z tradycyjnych elementów, takich jak dzielenie się opłatkiem, w wielu domach poprzedzane wspólną modlitwą, a we wszystkich - składaniem życzeń, śpiewanie koled, obdarzanie się prezentami.

Wieczerza wigilijna nazywana bywa także postnikiem - z racji postnych pokarmów podczas niej podawanych na stół. Nam na pamięć zmarłego członka rodziny.

Pierwsza Gwiazda

Na Litwie wieczerza wigilijna rozpoczyna się, gdy na niebie ukazała się pierwsza gwiazda. Czyniono tak zapewne na pamiątkę gwiazdy betlejemskiej, która według Ewangelisty, św. Mateusza, ujrzeli Mędrcy, zwani też Trzema Królami. Zwyczaj ten był i nadal jest głęboko zakorzeniony w polskiej kulturze. Wspomina o nim m.in. Władysław S. Reymont w "Chłopach" oraz Maria Dąbrowska w "Uśmiechu dzieciństwa". Oskar Kolberg stwierdza, że jest to bardzo stary zwyczaj przestrzegany w rodzinach katolickich.

Jak obchodzi się Boże Narodzenie w innych krajach?

W **Grecji** wieczór wigilijny spędza się poza domem, spotykając się z przyjaciółmi w klubach oraz restauracjach. Domowa wieczerza wigilijna spożywana jest o bardzo późnej porze. Boże Narodzenie trwa aż 12 dni. W tym czasie Grecy obdarowują się nawzajem nieprawdopodobną ilością prezentów: w wieczór wigilijny i w noc sylwestrową.

W **Anglii** nie obchodzi się Wigilii. Świąteczny posiłek spożywa się w pierwszy dzień świąt Bożego Narodzenia, gdy cała rodzina gromadzi się na wspólnym obiedzie. Tradycyjnym daniem jest pieczony indyk, zupa żółwiowa i tzw. christmas pudding – rodzaj deseru z suszonymi śliwkami. W domach stawia się choinkę, a u sufitu zawieszają jemiolę. W drugi dzień świąt jest zwany dniem pudełek, gdyż otwiera się wtedy otrzymane prezenty.

We **Francji** wigilijna wieczerza rozpoczyna się dopiero po pasterce. Na stół podaje się indyka nadziewanego kasztanami, ostrygi, zimne potrawy z jaj. Podaje się także tradycyjny słodki tort w kształcie polana drzewnego, jakie kiedyś wkładało się do kominka, aby ogrzewało dom po powrocie rodziny z pasterki.

W **Szwecji** święta Bożego Narodzenia nazywane są Jul. Podczas Wigilii spożywa się słodki chleb domowego wypieku, z dodatkiem imbiru. Na stole można znaleźć także potrawy rybne i mięsne. Po kolacji przychodzi czas na śpiewy i tańce wokół choinki oraz na prezenty, które według tamtejszych wierzeń przynoszą krasnoludki.

Norwegowie sądzą, że to ich ojczyzna jest krajem Bożego Narodzenia. Dzieci na całym świecie wierzą, że to właśnie stąd, z kraju Dalekiej Północy Święty Mikołaj wyrusza na swą wędrowkę z workiem pełnym prezentów. Święta rozpoczynają się w Norwegii już 21 grudnia. W Wigilię, po nabożeństwie, rodziny zbierają się na tradycyjną wieczerzę, której podstawowym daniem jest owsianka z jednym migdałem. Ten, komu się on trafi, otrzymuje podarek. Na stół podaje się też żeberka ze świni i gotowane mięso owcze lub danie przygotowane z solonej i gotowanej ryby z boczkiem.

W **Austrii** przygotowania do świąt trwają cztery tygodnie, podczas których w domach zawieszają się zielone gałązki przystrojone fioletowymi wstążkami i czterema świeczkami. W Wigilię o godzinie siedemnastej w domach dzwoni dzwoneczek i oznajmia, że nastał czas kolacji i prezentów. O północy dzwonią kościelne dzwony i rozpoczyna się pasterka. W Austrii znany jest obyczaj przygotowywania szopki, czyli figurek Świętej Rodziny i małego Jezusa. Jedną z najpiękniejszych kolęd świata „Cicha noc, święta noc” powstała właśnie tam, w małej wiosce koło Salzburga w grudniu 1988 roku.

W **Holandii** nie ma ani wieczerzy wigilijnej, ani postu, ani prezentów pod choinką. Święta obchodzone są 25 i 26 grudnia. Holendrzy pielęgnują tradycję pasterki, uroczystej mszy wigilijnej. Nie ma tu jednak specjalnych potraw świątecznych czy wypieków. Można jednak zauważyć przed domami choinki ozdobione sznurami lampek i świątecznie udekorowane okna.

W **Indiach** według zwyczaju, zawsze na święta kupowane są nowe ubrania. Tradycyjnie około 10 dni przed Bożym Narodzeniem zaczynają się wielkie przygotowania świąteczne. Są dekorowane ulice, domy oraz kościoły, malują różne wzory na podłogach i przed domami. Podczas świąt organizowany jest konkurs na szopkę, ustawianą zazwyczaj w widocznym miejscu przed domem.

Hiszpanie w święta łamią się turrón. Jest to coś w rodzaju chałwy i stanowi wielki świąteczny przysmak. Nastrój świąt bardziej oddają ulice i place miast niż domy rodzinne. Całe rodziny udają się na zabawy wokół wielkich choinek, oświetlonych niezliczoną ilością lampek. Wigilijnym daniem jest tu pieczona morska ryba. Po pasterce odbywa się uliczny festyn kolęd, pieśni i tańców. Jednak bardziej świątecznie niż Boże Narodzenie obchodzi się tu święto Trzech Króli.

Kilka faktów o Nowym Roku

1 stycznia jako pierwszy dzień roku uznano dopiero w 45 roku p.n.e. kiedy Juliusz Cezar wprowadził kalendarz juliański. Wcześniej Nowy Rok był celebrowany przez Rzymian 1 marca.

Łacińska nazwa miesiąca stycznia (Ianuarius) pochodzi od imienia starożytnego bóstwa - Janusa. Był on bogiem wszelkich początków i końców. Przedstawiano go z dwiema głowami: jedna spoglądała na stary rok (w przeszłość), a druga na nowy (przyszłość). Wiele języków przejęło od Janusa nazwę miesiąca styczeń np. angielski (January).

W starożytnym Egipcie Nowy Rok celebrowano pod koniec września, gdy wylewał Nil. Było to niezwykle ważne wydarzenie, gdyż to wokół delty Nilu koncentrowało się życie starożytnych Egipcjan.

W polskiej tradycji nazwa Sylwester wywodzi się prawdopodobnie od imienia papieża Sylwestra I (zm. w 335 roku).

Pierwszy raz święto uroczyste było obchodzone w roku 999 kiedy lud rzymski hucznie świętował niespełnienie się proroctwa Sybilli o końcu świata.

Z tej okazji, 1 stycznia roku 1000, papież Sylwester II udzielił po raz pierwszy błogosławieństwa Urbi et Orbi (miastu i światu). Tradycja ta została przejęta przez kolejnych papieży i do dziś, 1 stycznia, udzielają oni tego błogosławieństwa z balkonu Bazyliki Świętego Piotra.

Kiedy świat spotyka Nowy Rok?

Sylwester jest obchodzony w następującej kolejności (według czasu litewskiego):

13:00 - Nowa Zelandia, m.in. Wellington i Auckland,

14:00 - Kamczatka

16:00 - Australia (Sydney, Melbourne),

17:00 - Japonia,

18:00 - Filipiny, Malesja, Pekin, Mongolia, Singapur,

19:00 - Indonezja, Tajlandia, Wietnam,

20:00 - Kazachstan i Bangladesz,

21:00 - Uzbekistan i Pakistan,

22:00 - Azerbejdżan i Zjednoczone Emiraty Arabskie,

23:00 - Moskwa, Kuwejt, Etiopia, Irak, Katar,

0:00 - Liban, Turcja, Izrael,

Bułgaria, Grecja, Finlandia, Litwy, Łotwa i Estonia,

1:00 - Polska, Niemcy, Francja, Rzym, Czechy, Norwegia, Szwajcaria, Hiszpania,

2:00 - Irlandia, Wielka Brytania i Islandia,

5:00 - Argentyna i Brazylia,

7:00 - Stany Zjednoczone (Waszyngton, Nowy Jork),

Kanada (Toronto, Ottawa),

8:00 - Meksyk, Stany Zjednoczone (Chicago),

10:00 - Stany Zjednoczone (Los Angeles, San Francisco),

Kanada (Vancouver)

**HAPPY
NEW
YEAR**

BIGOS

Skład redakcji:

Opiekun: p. Angelina Bobnis

Redaktor: Greta Charukiewicz

Dziennikarze: Erika Rinkevičiūtė, Julija Aliukonytė,
Nelli Makutonowicz, Anna Makutonowicz, Agnieszka
Monkiewicz, Karolina Tuniewicz

poczta:

bigos.poluknie@gmail.com

Adres redakcji:

Szkoła średnia w Połukniu
Ul. Vilniaus 2a, Połuknie

Od teraz każdy numer gazetki
można czytać *online* na stronie
naszej szkoły

<http://www.paluknio.trakai.lm.lt/>

(Po polsku—Szkolna gazetka
„BIGOS”-Nr.)

Życzenia Noworoczne w różnych językach

Szczęśliwego Nowego Roku
(polski),
Happy New Year
(angielski),
Feliz año nuevo
(hiszpański),
Glückliches Neues Jahr
(niemiecki),
Bonne Année (francuski),

Felix sit annus novus
(łaciński),
Buon Anno (po włosku),
Bom ano novo (portugalski),
Godt nyttår (norweski),
Laimingų Naujųjų Metų
(litewski),
Šťastný Nový rok (czeski),

Chúc Mừng Năm Mới
(wietnamski),
Bonan Novjaron
(Esperanto),
Laimīgu Jauno Gadu
(lotewski),
La mulți ani (rumuński),
Boldog Újévet (węgierski).

